

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2407/23
6.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Зорице Јовановић, председника већа, Драгице Савелић Николић и Виолете Јоксимовић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Софија Јонкић, адвокат из Београда, Булевар Зорана Ђинђића бр. 205/9, против туженог ЈП Електропривреда Србије Београд – Огранак ЕПС Снабдевање из Београда, Балканска бр. 13, ради поништаја решења, утврђења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о изјављеној жалби туженог против пресуде Првог основног суда у Београду П1 938/22 од 21.06.2022. године, исправљене решењем истог суда П1 938/22 од 09.02.2023. године, у седници већа одржаној 06.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 938/22 од 21.06.2022. године, исправљена решењем истог суда П1 938/22 од 09.02.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Образложење

Ставом један изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 938/22 од 21.06.2022. године, исправљене правноснажним решењем истог суда П1 938/22 од 09.02.2023. године, поништено је, као незаконито, решење туженог бр. 91240-0801-412618/2-19 од 06.08.2019. године, о престанку радног односа тужиље закључно са 30.06.2019. године.

Ставом два изреке утврђено је да је радни однос на одређено време тужиље прерастао у радни однос на неодређено време код туженог почев од 08.02.2017. године, што је тужени дужан да призна и трпи и врати тужиљу на рад.

Ставом три изреке обавезан је тужени да, на име накнаде штете услед незаконитог отказа, исплати тужиљи изгубљену зараду, по наведеним месецима, у вредности и са каматом, као у њеном садржају.

Ставом четири изреке обавезан је тужени да на износе из става три изреке пресуде обрачуна и уплати за тужиљу Фонду ПИО – Филијали Стари град доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по стопи која буде важила на дан уплате доприноса.

Ставом пет изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 278.330,00 динара.

Против наведене пресуде, тужени је благовремено изјавио жалбу, из свих разлога предвиђених чланом 373 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11).

Тужиља је поднела одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је, као другостепени суд, нашао:

-жалба је неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује друге битне повреде одредаба парничног поступка, које би биле од утицаја на законитост и правилност ожалбене пресуде.

Према разлозима ожалбене пресуде, међу странкама је било неспорно: да је тужиља туженом дана 25.07.2019. године доставила решење Секретаријата за социјалну заштиту од 05.07.2019. године (којим је замењено претходно решење у делу који се односи на крај права тужиље на накнаду зараде за време породилског одсуства и на накнаду зараде за време одсуства са рада ради неге детета, закључно са 30.06.2019. године); да је тужиља са туженим закључила више сукцесивних уговора о обављању привремених и повремених послова; да је тужиља са туженим закључила уговор о раду на одређено време од 31.01.2018. године и анекс бр. 1 уговора о раду на одређено време од 31.05.2018. године; да је тужба тужиље благовремена (записник првостепеног суда са рочишта одржаног дана 02.07.2020. године), такође, током поступка није било спорно да је тужиља почев од 01.02.2015. године до 01.02.2016. године била ангажована код зависног друштва туженог – Оператор дистрибутивног система "ЕПС Дистрибуција", без прекида. На основу резултата доказног поступка, првостепени суд

је утврдио и да је предмет уговора о статусној промени издвајања уз припајање, који је закључен између ЈП “Електропривреда Србије”, као матичног контролног друштва – друштва стицаоца, и Оператора дистрибутивног система “ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд, као друштва преносиоца, од 01.12.2015. године, статусна промена издвајања дела имовине и обавеза друштва преносиоца, уз пренос и припајање друштву стицаоцу, да је друштво преносилац зависно – контролисано друштво друштва стицаоца, које има 100% удела у његовом основном капиталу. Ангажовање тужиле у конкретном случају је вршено по основу више сукцесивних уговора о обављању привремених и повремених послова, при чему је првостепени суд утврдио да је тужилца обављала истоврсне послове (наплата рачуна за електричну енергију и израда благајничке документације), за којим пословима постоји трајна потреба код туженог, при чему је, по налажењу првостепеног суда, без утицаја то што је у уговорима о привременим и повременим пословима мењан назив и опис послова, јер се језичким изменама не може прикривати иста врста послова. Уговори о привременим и повременим пословима, по основу којих је тужилца била радно ангажована код зависног друштва туженог–Оператор дистрибутивног система "ЕПС Дистрибуција" и код туженог, закључивани су сукцесивно, без раскида, ради обављања послова који су систематизовани, што значи да су Оператор дистрибутивног система "ЕПС Дистрибуција" и тужени, као друштво стицалац и послодавац, имали сталну потребу за обављањем тих послова, те како је тужилца била ангажована за обављање истих послова у периоду дужем од 120 дана, по налажењу првостепеног суда, наведени уговори, сходно члану 66 Закона о облигационим односима, представљају симуловане уговоре, јер се њима прикрива уговор о раду као дисимулован уговор, а у супротном би дошло до повреде правила забране злоупотребе права из члана 13 Закона о облигационим односима. По даљем налажењу првостепеног суда, послодавац и запослени могу да закључе више сукцесивних уговора о раду на одређено време, на истим пословима, чије укупно трајање, по одредби члана 37 Закона о раду, непрекидно или са прекидима краћим од 30 дана, не може да буде дуже од 24 месеца, осим замене одсутног радника. Уколико послодавац и запослени закључе уговор о раду на одређено време по истеку рока од две године на истоврсним пословима, а запослени настави да ради дуже од 5 радних дана, наступају услови за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, сходно одредби члана 37 Закона о раду. Тужилца је почев од 01.02.2015. године, када је закључен први симуловани уговор о раду, до 01.02.2016. године радила код зависног друштва туженог, а од 01.02.2016. године код туженог, што је дуже од 24 месеца, односно наставила је да ради дуже од 5 радних дана након 01.02.2017. године, те је првостепени суд утврдио да је засновала радни однос на неодређено време почев од 08.02.2017. године, указујући да је наведено правно схватање изражено и у назначеним пресудама Врховног касационог суда. Тужилца је са туженим 31.01.2018. године закључила и уговор о раду на одређено време, почев од 19.02.2018. године до 18.02.2019. године, због повећаног обима посла, на радном месту референта за обрачун и наплату, у Служби за обрачун и наплату, а 31.05.2018. године и анекс бр. 1 уговора о раду, којим је продужено трајање радног односа до 01.04.2020. године, због коришћења породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета. Оспореним решењем туженог од 06.08.2019. године, запосленој, овде тужилци, на пословима радног места "референт за обрачун и наплату", у Служби за обрачун и наплату, у Сектору за подршку гарантованом снабдевању, у Огранку ЕПС снабдевање, престаје радни однос закључно са 30.06.2019. године, заснован уговором о раду бр. 91.240. 08.01-51657/2-18 од 31.01.2018. године, који је продужен до истека коришћења

одсуства са рада ради неге детета, анексом бр. 1 уговора о раду, уз образложење да је са овде тужилом закључен уговор о раду од 31.01.2018. године на одређено време, почев од 19.02.2018. године до 18.02.2019. године, да је послодавац 16.05.2018. године донео решење којим је утврдио да запослена има право на породилско одсуство, почев од 02.04.2018. године до 06.08.2018. године, као и право на одсуство са рада ради неге детета, у укупном трајању од две године, и то у периоду од 07.08.2018. године до 01.04.2020. године, да су се анексом уговора о раду бр. 1 послодавац и запослена сагласили да се радни однос запосленој продужи до истека периода коришћења права на наведена одсуства одобрена решењем од 16.05.2018. године, да је дана 25.07.2019. године запослена послодавцу доставила решење Секретаријата за социјалну заштиту од 05.07.2019. године, којим је утврђено да запослена, на лични захтев, прекида коришћење одсуства са рада ради неге детета, закључно са 30.06.2019. године, те да је, имајући у виду да је запосленој, анексом уговора о раду бр. 1, продужен радни однос до истека периода коришћења права на породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета, као и да је закључно са 30.06.2019. године, сходно решењу Секретаријата за социјалну заштиту од 05.07.2019. године, запосленој, на лични захтев, престало право на накнаду зараде за време одсуства са рада ради неге детета, сагласно члану 175 став 1 тачка 1 и 7 у вези са чланом 187 став 2 Закона о раду, престао основ продужетка рада на одређено време и одлучено је као у изреци решења. Првостепени суд је поништио оспорено решење о престанку радног односа тужиле из разлога што је утврдио да је претходно, дана 08.02.2017. године, радни однос на одређено време тужиле прерастао у радни однос на неодређено време. Како одлука о захтеву тужиле за враћање на рад зависи од основаности захтева за утврђење да јој је радни однос на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време, и имајући у виду да је основан захтев тужиле за утврђење радног односа на неодређено време, првостепени суд је, применом одредбе члана 191 став 1 Закона о раду, усвојио и захтев тужиле за враћање на рад. Првостепени суд је закључио да је основан и тужбени захтев за накнаду штете у виду изгубљене зараде, по наведеним месецима, као у ставу три изреке ожалбене пресуде, јер је тужени, као послодавац, својом радњом – доношењем незаконите одлуке о престанку радног односа, тужилу проузроковао материјалну штету. Наиме, како је оспорено решење туженог поништено, као незаконито, по налажењу првостепеног суда, створен је основ одговорности у смислу члана 154 став 1 Закона о облигационим односима и члана 191 став 1 и 2 Закона о раду, јер је тужила, због одлуке која је поништена, онемогућена да ради у утуженом периоду. Висину наведеног тужбеног захтева првостепени суд је утврдио из налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област, на који није било примедби парничних странака и у складу са којим је коначно опредељен тужбени захтев. Одлуку о камати првостепени суд је донео у складу са чланом 277 став 1 и чланом 324 став 1 Закона о облигационом односима. У складу са чланом 105 Закона о раду, првостепени суд је усвојио и захтев тужиле за уплату доприноса као у ставу четири изреке ожалбене пресуде. Претходно, првостепени суд је нашао да је неоснован приговор туженог да је тужба неблаговремена, имајући у виду да је чланом 195 став 2 Закона о раду предвиђен рок од 60 дана за покретање спора пред надлежним судом, који се рачуна од дана достављања решења или од дана сазнања за повреду права. Како у моменту подношења тужбе, 12.09.2019. године, није протекло рок од 60 дана, који се има рачунати од 06.08.2019. године, као дана сазнања за повреду права када је донето оспорено решење о престанку радног односа, то је наведени приговор неоснован. Неоснован је, по налажењу првостепеног суда, и приговор недостатка пасивне легитимације, јер је

тужиља била радно ангажована код туженог у назначеном периоду и тужени је донео оспорено решење.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право, дајући за своју одлуку потпуне и јасне разлоге, које прихвата и овај суд, у поступку жалбене контроле.

Наводи жалбе не доводе у сумњу правилност ожалбене пресуде, нити пружају доказе за супротно, већ жалба истиче околности које су правилно цењене од стране првостепеног суда, и тичу се посебно благовремености тужбе, као и континуитета у раду тужиље, те пасивне легитимације туженог, а које нису од утицаја на правилност ожалбене пресуде управо из разлога које даје првостепени суд, имајући у виду и да је, према приложеним уговорима, које је првостепени суд прочитао, тужиља послове обављала у истом пословном објекту, при чему се овај суд користи овлашћењем из одредбе члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, којом је прописано да ако се пресудом жалба одбија, у образложењу пресуде суд неће детаљно образлагати пресуду у случају да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, а ожалбена пресуда, супротно наводима жалбе, није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка, на које се, неосновано, у жалби указује.

Супротно наводима жалбе, ожалбена пресуда, не садржи битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, јер је јасна и даје потпуне разлоге. Првостепени суд је, дајући разлоге за своју одлуку, ценио изведене доказе у смислу члана 8 Закона о парничном поступку, те су у том смислу без утицаја на правилност донете првостепене пресуде, наводи туженог у жалби који се односе на оцену доказа. Такође, ожалбена пресуда не садржи ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 3, јер је поднета у року из члана 195 став 2 Закона о раду, како је правилно нашао првостепени суд, имајући у виду да је, у конкретном случају, оспореним решењем туженог, као послодавца, повређено право тужиље, као запослене.

Неосновано у жалби тужени тврди да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, имајући у виду одредбу члана 228 Закона о парничном поступку, којом је прописано да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев и којима оспорава наводе и доказе противника, а суд утврђује чињенице од које зависи одлука основаности захтева, у ком смислу је првостепени суд поступио, а, након изведених доказа, на рочишту на коме је главна расправа закључена, тужени предлога у допуну доказног поступка није имао.

Код изложеног чињеничног стања утврђеног у поступку доношења ожалбене пресуде, нису основани наводи жалбе о погрешној примени материјалног права.

Чланом 197 став 1 Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр 24/05, са новелама), прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са: 1) незапосленим лицем; 2) запосленим који ради непуно радно време – до пуног радног времена; 3) корисником

старосне пензије.

У конкретном случају, тужила је, почев од 01.02.2015. године, била радно ангажована по основу сукцесивно закључених уговора о привременим и повременим пословима, прво са Оператором дистрибутивног система "ЕПС Дистрибуција", а од 01.02.2016. године закљученим са туженим, који је закључио са Оператором дистрибутивног система "ЕПС Дистрибуција" наведени уговор о статусној промени од 01.12.2015. године, код кога је наставила у континуитету да ради и након 01.02.2017. године, на истоврсним пословима, који су били систематизовани, у истом пословном објекту. Како правилно образлаже првостепени суд, правну природу уговора не одређује његов назив, већ суштина правног односа који је њиме заснован, и између закључених уговора нема суштинске разлике, због чега се они посматрају као један уговор. У супротном, ако би се у случају обављања истоврсних послова код истог послодавца, у континуитету, сваки уговор третирао као посебан уговор, омогућила би се злоупотреба права. Стога је правилан закључак првостепеног суда да је тужени у конкретном случају злоупотребио право из члана 197 Закона о раду, јер је тужила у наведеном периоду обављала послове који су трајни, континуирани, предвиђени систематизацијом.

С обзиром да је тужила у време доношења оспореног решења била код туженог у радном односу на неодређено време, то је правилно првостепени суд поништио, као незаконито, оспорено решење о престанку радног односа тужиле и, применом одредаба члана 191 Закона о раду, обавезао туженог и да тужилу врати на рад и накнади јој штету, у висини изгубљене зараде, у појединачним месечним износима, за период од јула 2019. године до новембра 2020. године, као у ставу три изреке ожалбене пресуде, и уплати доприносе на наведене износе изгубљене зараде, као у ставу четири изреке ожалбене пресуде. Без утицаја на другачије пресуђење су наводи жалбе да тужила није радила код туженог у периоду од 02.07.2019. године, имајући у виду да је оспореним решењем туженог тужили престао радни однос са 30.06.2019. године. Код изложеног, без значаја су и наводи жалбе који истичу да је првостепени суд у ставу три изреке ожалбене пресуде навео: "за период од 30.06.2016. године до 30.11.2020. године", имајући у виду да је у ставу три изреке ожалбене пресуде првостепени суд, досуђујући појединачне месечне износе изгубљене зараде тужиле од јула 2019. године до новембра 2020. године (за који период је тужила и коначно определила тужбени захтев по наведеном основу) очигледном грешком у писању навео да се ради о периоду од 30.06.2016. године, која се исправља применом одредаба члана 362 Закона о парничном поступку.

Правилна је и одлука о парничним трошковима, садржана у ставу пет изреке ожалбене пресуде (решење), донета правилном применом члана 153 и члана 154 Закона о парничном поступку.

Тужила нема право на накнаду трошкова за састав одговора на жалбу, јер ови трошкови, ценећи све околности, нису били потребни ради вођења парнице, у смислу члана 154 став 1 Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, на основу члана 390 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Зорица Јовановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**